

Leetal ya eyya Saak naakiice ya Saak Waah wa weeyem wa ti leetal eyye

Aluu éyeniin ya keeyem ka ti káasiitan, kicanna. Unaan unka ti ékey káasiitan leetaloo ya eyya Saak naakiice ya.

Ayme ayem Saak? Eehe nkasoke unaa nii, pikee pa akina ayem Yéesu Krista atuwoo, eeyeniye ya áhampaatiin a ati canku ya eeyem ya Jerusalem.

Peyme naayeniye ta naakiice yo ta, niñ teymenaa naakiice yo, hikina káyisanut ho unaa.

Pakayme naakiice leetal eyye? Leetal eyye, “písii pa ḡaasawan niñ pákasupak paka pakati Pútuun pa keehancalooliye ka ti púlunta pa púloon” naakiice yo (1:1). Pikee pa pokoyem Pusuwif pa Pikelecen pa, niñ ekina tom Pikelecen pa púloon keehancalooliye ka ti púlunta pa.

Weyme utaake hikaw ti leetal eyye?

Híyaañ ha, hikina hiyem káyinan niñ pawenal (1:22-27; 2:14-25). Asok náayinanaa, pawenali piñañaañaj káyisan nii an éeyinane.

Hísupiyenu ha, hikina hiyem ecohato (1:5-8; 3:13-18). Asok Pútuun pa ínsuum po niñ uluumaa po ecohato kati puwufan yo unaa, ecohato eyya ammeya nii, éfeetintijan unaa ti eloñ eenape, néetintijan unaa ti pálafooli, néetintijan lompo unaa ti pásuuma.

Híhaacyenu ha, hikina hiyem kusaanum ka niñ keeleke ka keeyem ka ti canku ya (1:9-11; 2:1-7; 5:1-6). Asok kaafisakanool timpi kitaako ti pututa kusaanum ka niñ keeleke ka. Kusaanum ka kañajaa kaamankool keeleke ka pinap, nkánawuno nii, hisaanumate ha hiteyii efimpihimuus.

Hípaakiilenu ha, hikina hiyem kacocokan híleeluuf (1:19-21; 3:1-12). Asok niñ áayinanaa, an óo an éeyinane añañaañañ “hicasu ti káasiitan pakakee paka, pale timpi acas ti káakup, timpi lompo acas ti káñiken (1:19).”

Hísakiyenu ha, hikina hiyem kúnuul niñ hilooñu páciite (1:2-4,9-12; 5:7-11). Asok naalooñaa kúnuul, taak pásuma penfakat. Káyinan ka kitii, efikihañ nkitaake sempe ti kamukut ka kitii.

Heewase ha isak niñ hoonool, hikina hiyem kaluum (1:5-8; 4:1-3; 5:13-18). Asok “kaluum kiti eecoonoole kitaakaataak sempe nkíyini íhinu heemaka (5:16).” Ooto an éeyinane añañaañañ kaluum.

Añe éfuusiyaa ti leetaloo ya eyya Saak naakiice ya eyye, nuunaa úsiitanaa yo. Alímaati Pútuun pa pípankin kunuu unaa, álimaati Pútuun pa lompo piyankanan unaa kati úsiyaa leetaloo eyye fa nuuyemaa fa ti káasiitan. Pútuun pa pikat unaa. Apalaka.

Kakican ka

^I Inci Saak, amiikan a ati Pútuun pa niñ ati Ateeteyo Yéesu Krista, yem ti hikiicu leetal eyye. Kicanaa aluu písii pa ñaasuwan niñ pákasupak

paka pakati Pútuun pa keehancalooliye ka ti púlunta pa púlooŋ.*

Káyinan niŋ ecohato

II Aluu pakanam ti káyinan, niŋ páciite óo páciite púnowiyoo taaluu, nitaak pásuuma penfakat.

III Weyme uwune inci insok: “Nitaak pásuuma penfakat?” Kaatuko nímeyimeyi nii, niŋ káyinan ka kitaaluu kutowiyaa ti páciite, efeewun innihaŋ innimukute.

IV Antúŋ innimukutaa fo ti pikelan, fiyuu efiniyeno pakan kéetuuniye fanfaŋ, etinisoolah waah.

V Niŋ akee ti aluu asoolahaa ecohato, añaŋaa kaluum Pútuun pa, Pútuun pa efipuwunoo, kaatuko mpuwunwun pakan paka púlooŋ niŋ pásuuma peewatanut an.

VI Pale añaŋaa kaluum ti káyinan, timpi aŋatool, kaatuko an aŋa naŋatool anakoolaanakool niŋ kúsuu kití kaatii enka eyam ya netowo ti káaseepin neewanán.

VII Oom an añaŋut káamiilool nii afaasa waah wéefulii ti Ateeteyo,

VIII kaatuko akina ati kunuu kúsupak, kunuuwoo kipepanantoo ti waah óo waah ewwa náhin.

Palek niŋ hisaanumate

IX Náayinanaa illek, séepin úpantiyi kamma Pútuun pa mpisilanuu.

* I:I 1:1 Pikee pa pokó kayem Pusuwig Pikelecen pa, niŋ ekina tom Pikelecen pa púlooŋ keehancalooliye ka ti púlunta pa.

X Pale naayeniyaa usaanum, séepin úpantiyi kamma mpuwananuu, kaatuko aafamuus samat nii páluufeenal piti káaheeni kiti elampa.

XI Niŋ caanak ca cífuliyoo niŋ pasowe etenco, incisowan káaheeni ka, páluufeenal etenko mpunowal, pawalle etenko mpícim. Fo lompo incuke ti kusaanum ka: éfikacim ti pututa páhin pa piteyii.

Kamukut niŋ híluuŋu

XII Pásuuma piyeno ti eemukute ya ti páciite, kaatuko niŋ amukutaa, afataak cooy ya eteyoo, ekina eyem eloŋ ya eepayantoo ya eyya Pútuun pa mpíyinanane ya nii, efipuwufan yo kéelafiye po ka.

XIII Eeyem a ti híluuŋuyee, timpi asok nii: "Pútuun pa piyemaam ti híluuŋu." Kaatuko Pútuun pa púluuŋjantee ti íhinu heenaput, púluuŋjantoo lompo an.

XIV Pale an óo an, kunuu ka kiteyoo keenaput ka, kikina nkúluuŋjoo nkuwun naakuucee samat nii fa yoon nekuucee fa niŋ maali.

XV Niŋ fúlaa toko, kunuu keenaput nkúpukii kaamuuyen, apan kaamuuyen, niŋ kíyankiyoo nkúpukii eket.

XVI Aluu paknam ti káyinan payenka inci illafiye ka, timpi nicaakool faŋ aluu:

XVII Waah óo waah weenape ewwa innisa niŋ waah óo waah weetempiyé pántoon ewwa nkawufan aluu, patiila núufulii. Eehuu níhiwanoonii hípifulli ti Paapaa ya Pútuun pa peeliile pa caanak ca niŋ picaaŋaŋ pa. Pútuun

pa piyesiyantoo, pucukut lompo nii hísaalumant eeha nihiyeso niŋ caanak ca citeen̄iyaa.[†]

XVIII Ti pásuma etempo mpuwufane unaa elon pínapii ti hilim etempo heeyem ha tooñaa ya, ancuk unaa uyeniya keéecooke ka ti waah wa púloona ewwa Pútuun pa mpiliile wa, samat nii pamaañal pa púcook pa empa an nacoop pa ti ekumpaan ya enfakat ya etempo.

Hísiyu niŋ ihinu

XIX Aluu pakanañan ti káyinan payenka inci illafiye ka, nímeyi nii: An óo an añañaa hicasu ti káasiitan pakakee paka, pale timpi acas ti káakup, timpi lompo acas ti káñiken,

XX kaatuko káñiken kitu an kúcoopiyanoo heecoonoole eeha Pútuun pa mpílafiye ha.

XXI Ooto nikatan pámiiloolal pa peenoota pa púloona, innikatan lompo pähinal pa peenaput pa peeyem pa pan óo pan. Niwanan faŋ aluu innicoon hilim ha eeha Pútuun pa mpusuke ha ti saan aluu, hikina hiyina kafakan aluu.

XXII Timpi nísiitan hilim ha hiti Pútuun pa kenseŋ, pale níhin samat nii fa nihisoke fa. Niŋ níhinut fo, kincaakool faŋ aluu inniyaake.

XXIII Kaatuko anja násiitan hilim ha hiti Pútuun pa apan áhinut eeha nihisoke ha, acukaacuk samat nii an eeyem ti ecukaloolo naacuk fanjoo fa naacuke fa,

[†] **I:XVII 1:17** Niŋ ekina tom: “Pútuun pa piyesiyantoo, pitaakut énimaan.” Niŋ ekina tom: “Pútuun pa piyesiyantoo, pucukut lompo nii caanak ca enca íncihin ca hísaalumant inciteen̄iyaa.”

XXIV te niŋ apayaa ecukaloolo naakaay, tokotoko naafil puume naanakoole.

XXV Pale aja natah kunuuwoo pinap ti hilim ha heesiijanee ha heetempiye ha tak, hilim eeha nihifakan ha pakan paka ti himiikanate, niŋ acokaa piyank, Pútuun pa efipisampanoo ti waah óo waah ewwa náhin. Oom an ásiitanantoo kati afil, pale kati náhin eeha nihisoke ha.

XXVI Niŋ an ti aluu acokooliyaa nii eecoke piliit pítin pa piti Pútuun pa apan ayinaat kacocakan híleeluufuyoo, oom an kincaakool fanjoo naayaake, káyinan ka kiteyoo kitaakut nafaa.

XXVII Pútuun pa Paapaa atuunaa, eeha mpucoke ha nii káyinan coopcoop, hikina hiyem kaamankool keeyem ka ti kúnuul: písikateen pa niŋ piyaanjat pa payenka pákayiinii keekete ka, te timpi nikat hiti púlunta pa hípitifan aluu.

II

Hikituyee ha hiti kaafisakanool

I Aluu pakanam ti káyinan, páawoo ti Ateeteyo Yéesu Krista ati hamake ha ínniyinane, ooto timpi nifisakanool pakan paka.

II Nísiitan hícantiitu eehe: híkee hinoom inniconcooliye ti éluumuma ya etaaluu: akee áyiin náakey la inniconcooliye la, náasankin naawaso ekop eti sanoo; áyiin lompo eeleke náakey ti oom éyeniin naawaso wañ weelete.

III Innipaalo áyiin a éesankine ya innisokoo: “Ehe híkon he!” ínniyisanoo híkon heetempiye, pale innisok eeleke ya: “Siijo pa!” niŋ ekina tom: “Páho le!”

IV Niŋ níhinaa fiyuu, fo nifisakanoolut pakan paka? Fo níyenooniyoot píhina kíiti keefinte kunuu?

V Nísiitan, aluu pakanaam ti káyinan payenka inci illafiye ka! Fo Pútuun pa pimamalut keeleke ka ti púlunta pa kapiyeno usaanum ti káyinan, nkatoon cáwii enca mpíyinanane ca nii efipuwufan co kéelafiye po ka?

VI Pale aluu nicokantoo keeleke ka pakan! Fo kusaanum ka tom nkakallan aluu? Fo pokotom nkáhuun aluu pati éhinuma ya kíiti?

VII Fo pokotom lompo nkateñal caacaw ca ceewalla ca citi Yéesu Krista aña inniyem a teyoo?

VIII Antúŋ naakalaŋaa ti hilim ha hiti Pútuun pa, hisok: "Láfi akinooli samat nii fa állafiye fa fanji."[◊] Eehuu hiyem hilim ha heesiijanee ha hiti cawii ca citi Pútuun pa. Niŋ nítuulaa ho pánipani, niwenaawen pinap.

IX Pale niŋ nifisakanoolaa pakan paka, kaa-muuyen inniyaake, apan hilim ha heesiijanee ha nihisiijan aluu ti pisiya kamma ínnituulut ho.

X Kaatuko an óo an éetuule hilim ha heesiijanee ha púloŋ pale naanow ti hoonool, ti kilim ka púloŋ cew naamuuyene.

XI Kaatuko Pútuun pa peesoke pa: "Timpi hinto ninj aal eenimiye" pusoke lompo: "Timpi muk an ti pásuumayi." Fiye naahintiit niŋ aal eenimiye pale immuk an, áatuulut hilim ha heesiijanee ha.

[◊] **II:VIII 2:8** Lewitik 18:19

XII Ooto níkup inniwen samat nii pakan keeñanjee íhinuyee kíti ti hilim ha heesiijanee ha eeha nihifakan ha unaa ti himiikanate ha.

XIII Kaatuko eetaakut a paket hikaw, Pútuun pa lompo etipitaak teyoo paket hikaw. Pale paket hikaw naheek kíti.

Káyinan niŋ pawenal

XIV Aluu pakanam ti káyinan, niŋ an asokaa nii ataakaataak káyinan apan pawenaloo pinaput, eyyeyme nafaa eyem toko? Fo káyinan enkuu éfikiyiniyoo kafakan?

XV Nísitan hícantiitu eehe: akee ti aluu kéeyinane ka ataakut pásooliyal, ataakut paliyal peenone hinak ó hinak.

XVI Akee ti aluu naasokoo: “Kásuumaay kiyeno naawe! Kaay monaamon sóolo punonk, illi aapisiit!” Inníhinaa fiyuu, kilim enkuu weyme nkíhine nafaa niŋ aawunutoo aŋa naasoolahe ya kati aloŋ?

XVII Fo lompo incuke ti káyinan; káyinan lamma etenko, niŋ anapoolut niŋ pawenal ake-taaket.

XVIII Pale pikee pa akee naasok: “Awe káyinan antaake, inci intaak pawenal.” Oom an inci fasokoo: “Yísanam káyinan ka kitii keetaakut ka pawenal, inci íyyisani káyinan ka kutoom pínapii ti pawenalam.”

XIX Fo áayinanaayinan nii Pútuun poonool pitaakiye? Naasokaa ee, páni ansoke. Pale háati kísaalumant ka kíyinanaayinan eehuu, apan nkikikilan kamma ewatate.

XX Awe esoŋ eyyuu! Fo áalafilafi áapiyisanee nii káyinan, niŋ anapoolut niŋ pawenal, ataakut naafaa?

XXI Fo Abraham maamaa atuunaa me? Puume Pútuun pa mpucokoo nii eecoonoole? Fo neetaat kamma pawenaloo, ta naapookut ta kaawaaseen po añiinoo Isaak ti kaaciin ka?[☆]

XXII Acukaacuk, káyinan ka kiteyoo kinapoolaa-napool niŋ pawenaloo, nkútuuno kamma pawenaloo.

XXIII Fiyuu heekiicee ha ti hilim ha hiti Pútuun pa nihitaakiye, hisok: “Abraham áyinanaayinan ti Pútuun pa ekina ewune Pútuun pa mpucokoo nii eecoonoole.”[☆] Naayonkalee áwii Pútuun.[☆]

XXIV Nicukaacuk, pawenal an mpuwun Pútuun pa mpucokoo nii eecoonoole, neetaat káyinan ka kiteyoo lamma.

XXV Fo lompo incuke ti Lahap, aal a ahaañiya ya, pawenaloo mpuwun Pútuun pa mpucokoo nii eecoonoole, ta naawanane ta lateyoo pakati Israyel keepoñee ka naayankanani kapinap pi-kee pítin kati kafak kápuful ti saatee ya.[☆]

XXVI Samat nii an, niŋ asuuŋutut naaket, fo lompo incuke káyinan niŋ ataakut pawenal naaket.

III

Kacocokan híleeluuf

I Pakanam ti káyinan, timpi nimeeŋ keeyem pikalaŋana hilim ha hiti Pútuun pa, kamma

[☆] **II:XXI 2:21** Púcook 22:1-18 [☆] **II:XXIII 2:23** Púcook 15:6

[☆] **II:XXIII 2:23** 2 Heetaakiye 20:7; Esaaya 41:8 [☆] **II:XXV 2:25**

Josuwa 2:1-24

innimeya nii unii pikalanjana pa éfuuhinee kíti pihañ pakakee paka.

II Unaa púlooj nuunowaanow ti kaamuuyen ti hícump pawenal. Pale an óo an aña anowantoo ti pákupal, an a ajuu an éetuuniye fanfan, náayini kacocokan eniinoo púlooj.

III Inkéyyoo ti efalinc, niñ aasoofaa nikopu niti mañ ti putum eteyyo kati éhin fa állafiye fa, áafayini kaayesanool enii eteyyo púlooj.

IV Nisincan lompo ñiteen ñenfakat. Háati fa naafome fa niñ fa hiyam henfakat níhitunkoo fa, anama ya, niñ ékusu enkilis nayesanool po pan óo pan pa náalafiye pikaayu.

V Fo lompo incuke, híleeluuf waah wenkilis ti enii, pale námakiyanoolo-mákkiyanoolo kití henfakat. Nísitan, kaaleew kenkilis, áyiniyini kacokan elampa enfakat.

VI Híleeluuf lompo, acukaacuk nii kaaleew, hikina hiyem ékinuma ya eti heenaput ha púlooj eewasee ya ti enii unaa. Hikina nihilecatan enii ya púlooj. Nihicokan eloñ ya púlooj seemak, kaatuko Seetaani ya fanj eteyyo necokan ho seemak.

VII Pakan paka káyiniyini kacocokan élukuleen óo élukuleen: púlukuleen piti elampa, púlukuleen empa mpúhuunoolo, púlukuleen peekine ti man niñ pusuwa,

VIII pale an ayinaat kacocokan híleeluuf. Híleeluuf apilanantoo anaput, naameej pisik piti himuku.

IX Niñ híleeluuf núumulaa Ateeteyo Paapaa atuunaa, niñ hikina lompo nuuñanaa pakan

paka payenka Pútuun pa mpiliile ka ti pacuk étempo.

X Ti putum pa poonool puu núumulaa nuuñanaa. Pakanam ti káyinan, eehe hiñañut.

XI Man meeneena niñ miti musuu, fo káyiniyini éfulii ti káapun koonool?

XII Pakanam ti káyinan, fo sootoo áyiniyini hitaaku olif, niñ fotom enuun eti wiiñ áyiniyini hitaaku sootoo? Fo lompo incuke káapun kití musuu kiyinaat hitaaku man meeneena.

Ecohato éefulii patiila

XIII Ayme taaluu acohatiye naataak kunuu? Ayísan ho ti pawenal pa piteyoo peenape pa, náhin páhinal peenape ti ewananoolo ya eteyoo. Fiyuu áfaayisan nii akina eecohatiye.

XIV Pale niñ aamankaa ti yaani paheeka penfakat niñ pámiiloolal pitii lamma, timpi mákiyanoolo ti pákupali niñ ekina tom incaam impook tooñaa ya.

XV Oom ecohato éfuliyoot patiila pale t'etaam, éfuliyoot lompo ti káyinan pale ti Seetaani ya.

XVI Kaatuko la taake pakan pakati paheeka niñ pámiiloolal piteyii lamma, toko enakanoolo lak intaak pawenal óo pawenal peenaput.

XVII Pale ecohato ya éefulii ya patiila, eeha nécook ha ewufan hiyem yaan eekuule. Niñ fúlaa toko néhin unaa pakan kéelafiye kásuumaay, pakan keemone nkataak kunuu, néecoopii paket hikaw penfakat néepukii pawenal peenape. Naataakaa ecohato eyyuu, aatifisakanool pakan paka, aatiyeno lompo nícuf.

XVIII Pikaka koot kití kásuumaay, payenka nkasuk ka kásuumaay, efikamaañ papukal pa piti pucoonool pa.

IV

Páawiyool nij púlunta pa

I Weyme nuuwun pítakool nij píñakalool mpitaako ti pututa aluu? Fo neetaat kamma pásuma pa piti eloŋ ya peeyem pa ti hikam ti saan aluu?

II Innílaflafi waah pale nitaakantoo, fiye innimuk. Inninaj kunuu aluu ti waah uti an pale niyinaat wo hitaaku, fiye ínniñakalool ínnitaakool. Caham nitaakut kamma inniluumut Pútuun pa.

III Háati fa inniluum fa, nitaakantoo kamma inniluum ti pámiiloolal peenoota, kaatuko inniluumaa, inniluumlum kati níhin héesumee ha aluu.

IV Aluu keecuke ka nii pakaal keelehut ti pákayiinii! Fo nímiit nii páawiyool nij púlunta pa piyem pikamool nij Pútuun pa? Ooto an óo an eemamale páawiyool nij púlunta pa afaayeno akamool Pútuun pa.

V Fo cukaacuk aluu nii heekiicee ha ti pakiical pa piti Pútuun pa hiti kenseŋ? Hisok nii, Kunuu enka Pútuun pa mpuwufane ka kati kikin tuunaa, Pútuun pa ti pasowe mpílafiye ko.*

VI Pale panap empa Pútuun pa mpíyisane pa unaa pihaja empuu. Ekina ewune hilim ha hiti

* **IV:V 4:5** Nij ekina tom: “kunuu enka Pútuun pa mpuwufane ka kati kikin tuunaa, kimeenjaameen pasowe.”

Pútuun pa nihisok: *Pútuun pa pupookaapook an éeseeepinooliye pale mpíyisan panap etempo ti an eewananooliye.*[◊]

VII Ooto nítuul Pútuun pa. Nipook Seetaani ya, efeetey aluu.

VIII Níkey nipikol Pútuun pa, mpíkey lompo pupukol aluu. Aluu pumuuyena pa keetaake ka kunuu kúsupak, niñow sipees aluu innikuulan saan aluu!

IX Niyeno ti kúnuul innikooŋ ínnicoolan. Niyesan caalenken ca citi aluu ti weenjoot, pásumma pa piti aluu ti páciite.

X Niwanan faŋ aluu hátikin Ateeteyo, náaseepin aluu.

Káahinaati kíti akinooli

XI Pakanam ti káyinan, timpi níkup heenaput ti akee taaluu. An óo an éekupe heenaput ti áwiyoo ti káyinan niŋ fotom náahinoo kíti, ákupaakup heenaput ti hilim ha heesiijanee ha náahin ho kíti. Náahinnaa hilim ha heesiijanee ha kíti, aaneetaat ho ti hítuulu pale íhinu ho kíti ayyaake.

XII Pútuun pa lamma mpisiijan hilim ha heesiijanee ha, pikina lamma etempo mpíhin kíti, pikina piyina kafakan an niŋ káapucalooloo. Pale awe, awe yem ayme aakati hín akinooli kíti?

Káaseepinooliyaati

XIII Fiye nísiitan, aluu keesoke ka: “Fíyooy niŋ ekina tom kacom efuukaayaa ti ekee saatee nuutaakaa po etiil ti safали niŋ hitaaku mañ.”

[◊] IV:VI 4:6 Kusoku 3:34

XIV Apan nímiit eeha efihitaako kacom. Weyme uyem elonj? Nicukaacuk nii káatiju enka nkúfulii nkhancaloolo mpacas.

XV Eeha inniñanje ha hisoku hiyem: “Niñ súumaa ti Ateeteyo, efuloñ núuhin eehe niñ eeha.”

XVI Pale fiye, émakiyanoolo inniyaake ti henfakat eeha innikaakaay ha íhinu, ínnihin ho ti kalitan pisaña aluu. Emákiyanoolo eyuu púloonj enaput.

XVII Ooto niñ an ameya heenape eeha naañanje ha íhinu apan áhinut ho, hikina kaamuuyen teyoo.

V

Kákupananee ka kití kusaanum ka

I Fiye níkey, aluu kusaanum ka, nikoonj ínnicoolan kamma kúnuul ka keeyem ka ti ékey ti aluu.

II Hitaaku ha hitaaluu híhutaahut, cemmek neeli wañ wa utaaluu.

III Pisano pa niñ púkotifoloo pa pitaaluu pise-maasem. Hisemu etempo éfihiyisan kaamuuyen ka kitaaluu nihinook aluu, nihili siniiñ aluu samat nii seemak. Innimankmank hitaaku apan púlunta pa umpa ti ékey hipayu.

IV Nísiitan! Cooy eyya innipooke ya cooy píhina pa pakati ukit wa utaaluu yoopiya ti hiceku. Hiceku ha hiti pumaaña pa pakataaluu pucolaacol ti kaanuu Ateeteyo ati sempe sa púlooñ.

V Nikinaakin ti etaam ye ti elonj enfakat eti pásuuma aluu lamma. Inniluukan fanj

aluu; fiye ínniyenoonii samat nii púlukuleen peekaakaayee hitaanju.

VI Inníhin kíti innimuk éehinut a likee, apan apookut aluu.

Kamukut ti kúnuul

VII Pakanam ti káyinan, nitaak kamukut fo ta Ateeteyo áfaañohoonii. Nisincan fa ayaya nátuul fa ti kamukut etaam ya epupuk papukal pa empa naasoolahe pa, ti púcook etiil ya niŋ pikelan etiil ya.

VIII Aluu lompo nitaak kamukut innisiijo fat, kamma ékey ya eti Ateeteyo néelohanii.

IX Pakanam ti káyinan, kákumutool timpi kitaako ti pututa aluu ancuk timpi níhinee kíti. Nisincan, áhina ya kíti oopa asiijye ti putum pa!

X Pakanam ti káyinan, nínawuno piyaamakoola pa kékuppe ka ti caacaw ca citi Ateeteyo. Kacukaacuk kúnuul nkamukut, niyipenanii.

XI Keemukute ka, samat nii fa innimeya fa, ucokiicok nii pakan keesampanee. Nísiyaasi kamukut ka kiti Jóob, ínnimeyi eeha Ateeteyo naawufanoo ha ti pikelan. Ateeteyo ameenjaameen paket hikaw niŋ panap.

XII Pakanam ti káyinan, ti enkuu púlooŋ timpi nisintoolo ti patiila niŋ fotom t'etaam, timpi nisintoolo ti waah. Eeha inniñanje ha hisoku lamma hiyem “Ee” niŋ ekina tom “Haani”. Ancuk timpi nisiijanee ti pisija.

Kaluum keeluumee niŋ káyinan

XIII Fo akee ti aluu oopa ti kúnuul? Aluum. Fo akee oopa ti pásuma? Acook kícimu kiti hímulu.

XIV Fo akee ti aluu éekuuñe? Ayonkal níhampaatiin ña pakati canku ya kapuluumoo, nkanuc oo ninj munucu ti caacaw Ateeteyo.

XV Kaluum keeluumee ninj káyinan efikifakan éekuuñe ya; Ateeteyo afaaalitanoo. Iyyema amuuyenaamuuyen, afaaaponketee.

XVI Ooto nikamanool umuuyen wa uti aluu, inniluumool ancuk níkuuñanee. Kaluum kiti eecoonoole kitaakaataak sempe nkíyini íhinu heemaka.

XVII Elí ayaamakoola ya an samat nii unaa. Naacok ti kaluum etiil ya timpi énupii ántunj enuput fo sitiil síhaaciil ninj kancaj.

XVIII Nene aluum, útinj wa núunupanii etiil, etaam ya néepukii papukal.

XIX Aluu pakanaam ti káyinan, ninj akee ti aluu akatanaa tooñaa ya apilinco, akee náañahaniyoo,

XX ámeysi eehe: ninj an áfulaniyoo amuuyena ti pilinco pa empa naayeniye pa tempo, afafakanoo ti eket naawun umuuyen weemeeje upuponketee.

**Kuloonaay
Karon: Kuloonaay (Portions)**

copyright © 2018-2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karon

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2025-07-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files
dated 11 Jul 2025

404e2c05-c6eb-5f56-8cae-50a5b595ef9a